Gedeputeerde Staten

Provincie Zeeland

Abdij 6 4331BK Middelburg
Postbus 6001 4330 LA Middelburg
+31 118631011
IBAN NL08 BNGH 0285010557

Provinciale staten van Zeeland
t.a.v. de Statengriffie

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Haalbaarheidsstudie busverbinding Gent-Terneuzen	149666		

Middelburg, 13 december 2022

Geachte voorzitter,

Met deze brief informeren wij u over de uitkomsten van een door Ecorys uitgevoerd haalbaarheidsonderzoek naar een directe busverbinding Gent – Terneuzen. De rapportage treft u aan als bijlage bij deze brief.

Waarom een haalbaarheidsonderzoek?
De Kanaalzone Gent-Terneuzen maakt onderdeel uit van het landsgrensoverschrijdende havengebied North Sea Port District. Tussen de steden Terneuzen (ruim 54.000 inwoners) en Gent (ruim 260.000 inwoners) is echter geen rechtstreekse busverbinding. Als regio heeft het North Sea Port District veel potentie en grote ambities. Een van de belemmeringen daarbij is een tekort aan landsgrensoverschrijdende voorzieningen op het gebied van het openbaar vervoer. In de bestaande situatie wordt het busvervoer van en naar Zelzate vanuit Vlaanderen afgestemd op de spoorverbinding Antwerpen-Gent en aan Nederlandse zijde op de spoorverbinding Vlissingen-Roosendaal. Het resultaat daarvan is dat reizigers in Zelzate worden geconfronteerd met sterk wisselende overstaptijden. Die kunnen oplopen tot 20 minuten.
In de regio is er een bestuurlijke wens om te komen tot een directe busverbinding tussen Terneuzen en Gent. Het is immers een nog ontbrekende schakel op de corridor Rotterdam-Zierikzee-Goes-Terneuzen-Gent. Maar tot op heden is het daartoe niet gekomen, omdat er twijfels bestaan over het reizigerspotentieel en daarmee de levensvatbaarheid.
De busverbinding wordt ook vanuit de Benelux Groepering voor Territoriale Samenwerking van North Sea Port District (BGTS NSPD) gesteund en is een van de vier demoprojecten.
Ook de Regionale Mobiliteitsstrategie heeft de ambitie om te komen tot een hoogfrequent rijdende busverbinding op de noord-zuid-as, tussen Rotterdam, Zierikzee, Goes, Terneuzen en Gent, Dit raakt ook de komende aanbesteding van een nieuwe busconcessie voor de provincie Zeeland.
Om genoemde redenen is de haalbaarheid van een busverbinding Terneuzen-Gent opnieuw onderzocht. Het onderzoek is uitgevoerd door Ecorys, in opdracht van de Provincie Zeeland en het Vlaams departement Mobiliteit en Openbare Werken. Het onderzoek is mede mogelijk gemaakt door subsidie vanuit het Scheldemondfonds. De Vervoerregio Gent, de provincie Oost-Vlaanderen en het projectbureau Gentse Kanaalzone zijn nauw betrokken geweest bij de uitvoering.

Welke conclusies trekken wij uit het haalbaarheidsonderzoek?
Eerste conclusie is dat landsgrensoverschrijdende mobiliteit vraagt om een gezamenlijke en integrale aanpak. De bestaande praktijk is dat iedere overheid binnen de eigen plancycli voor mobiliteit eigen keuzes maakt op basis van eigen afwegingskaders. En daarbij weegt het belang van het interne vervoer binnen de eigen regio's zwaarder dan het landsgrensoverschrijdend vervoer. Dat wordt mede veroorzaakt door een gebrek aan data over landsgrensoverschrijdend vervoer.

Tweede conclusie is dat een keuze om niet te investeren in basisvoorzieningen als landsgrensoverschrijdende mobiliteit ertoe leidt dat op de langere termijn een belangrijk deel van de mogelijke ruimtelijke en economische ontwikkeling in de Kanaalzone Gent-Terneuzen onbenut blijft. De Kanaalzone Gent-Terneuzen en in een breder perspectief het North Sea Port District ontwikkelt zich steeds meer tot een geïntegreerd havenindustrieel-complex en moet zich op termijn ontwikkelen tot een complementair woon- en werkgebied.
Gent, Zelzate en Evergem zullen de komende jaren flink groeien, zowel qua inwoneraantallen als het aantal arbeidsplaatsen. In Zeeuws-Vlaanderen liggen er kansen om de groei van de Gentse regio te ondersteunen. De regio Zeeuws-Vlaanderen heeft de ambitie om onderdeel uit te maken van een grotere grensoverschrijdende urbane regio. Daarbij wordt ook nagedacht over woningbouwlocaties en het voorzieningenniveau (ook wat betreft onderwijs). Betere landsgrensoverschrijdende verbindingen zijn daarvoor cruciaal. De beoogde busverbinding Gent-Terneuzen is een eerste stap in deze ontwikkeling. Het biedt immers de zekerheid van een snelle verbinding tussen de kernen, waardoor men eerder geneigd is om voor een bepaalde woon- of werklocatie in de regio te kiezen.
Wij onderschrijven daarmee de conclusie van Ecorys dat de doorgaande busverbinding Gent – Terneuzen haalbaar kan zijn wanneer deze vanuit een bredere ruimtelijk-economische visie wordt bezien.

Derde conclusie is dat een busverbinding Gent-Terneuzen qua exploitatie niet van begin af aan rendabel zal zijn. Het moet worden gezien als een langetermijninvestering. Daarbij komt dat een dergelijke busverbinding financieel alleen haalbaar is als zowel Vlaanderen als de provincie Zeeland deze samen bekostigen. Ook qua continuïteit en toegevoegde waarde voor de grensregio is betrokkenheid van beide zijden van de grens wenselijk. Het gaat immers om een verbinding die een structurerende ruimtelijk-economische functie heeft voor de grensregio Gent-Terneuzen.

Wat is onze inzet?
Wij willen in overleg met Vlaanderen komen tot een gezamenlijke pilot voor een periode van minimaal 5 jaar. Naar onze mening moet voorkomen worden dat het gaat om een (te) korte pilot. Het feit dat we opteren voor een gezamenlijke pilot betekent ook dat we deze gezamenlijk financieren.
Wij zijn ook voornemens om bij de komende aanbesteding van het busvervoer in Zeeland de busverbinding Gent-Terneuzen als optie uit te vragen. Dat kan een goede basis bieden voor de benodigde uitwerking qua routering, dienstregeling en kosten.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlage: Eindrapportage Haalbaarheidsonderzoek busverbinding Gent – Terneuzen – Rotterdam metro-netwerk

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.